

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti pokynu žalovaného č. j. 126/2009-OD-Org., o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2014, č. j. 6 A 32/2014 - 28,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2014, č. j. 6 A 32/2014 - 28, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou ze dne 11. 1. 2013, doručenou Krajskému soudu v Brně dne 24. 1. 2013 a vedenou zde pod sp. zn. 30 A 11/2013, se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu předsedy Nejvyššího správního soudu a zároveň brojil proti pokynu Ministerstva spravedlnosti, č. j. 126/2009-OD-Org. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2013, č. j. 30 A 11/2013 - 7, došlo k vyloučení žaloby směřující proti citovanému pokynu žalovaného k samostatnému řízení, které bylo poté vedeno pod sp. zn. 30 A 31/2013. Krajský soud v Brně poté usnesením ze dne 28. 3. 2013, č. j. 30 A 31/2013 - 11, věc postoupil Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) jako soudu místně příslušnému. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2013, č. j. 6 As 103/2013 - 21.

[2] Městský soud usnesením ze dne 25. 2. 2014, č. j. 6 A 32/2014 - 14, vydaným soudní tajemnicí, stěžovatele vyzval, aby do 10 dnů od jeho doručení zaplatil soudní poplatek za

žalobu ve výši 3000 Kč. Současně jej poučil, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení o žalobě zastaveno. Dne 15. 3. 2014 bylo městskému soudu doručeno podání stěžovatele, v němž uvedl, že „*neuhradí ani jedinou českou korunu za žalobu identifikovanou adresovaným soudem*“. Městský soud poté unesením ze dne 9. 4. 2014, č. j. 6 A 32/2014 – 28 (dále jen „napadené usnesení“), řízení zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti napadenému usnesení brojil stěžovatel kasační stížností, v níž namítl, že městský soud není vázán usnesením jiného krajského soudu a měl tak věc předložit k posouzení objektivně nezaujatému tribunálu. Nesouhlasil také s rozhodnutím o vyloučení nyní posuzované věci k samostatnému řízení. Usnesení o výzvě k zaplacení soudního poplatku považoval za vadné, neboť bylo dle jeho názoru vydáno bez řádného poučení.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas [§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.). Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž bylo zastaveno řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). S ohledem na to tedy nebylo nutné, aby byl stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., a Nejvyšší správní soud netrval ani na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost.

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] Podstatou této věci je posouzení, zda městský soud nepochybil, když danou procesní situaci vyhodnotil tak, že řízení o žalobě zastavil. Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je ve věcech správního soudnictví poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení. Dle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona, jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení. Poplatek je splatný vznikem poplatkové povinnosti (§ 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení

pokračování

řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle § 9 odst. 3 citovaného zákona pak soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen. Soudní řád správní upravuje zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku v § 47 písm. c), podle něhož soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon, jímž v tomto případě je zákon o soudních poplatcích.

[8] Z výše uvedeného plyne, že předpokladem pro vydání usnesení o zastavení řízení je řádná výzva informující stěžovatele o tom, že má zaplatit soudní poplatek za žalobu v dodatečně stanovené lhůtě, obsahující poučení o následku jejímu nevyhovění, kterým je zastavení řízení; to vše ve spojení se zjištěním, že soudní poplatek nebyl ve lhůtě, popřípadě nejpozději ke dni vydání usnesení, zaplacen.

[9] V nyní posuzované věci byl stěžovatel k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu vyzván usnesením městského soudu ze dne 25. 2. 2014, č. j. 6 A 32/2014 – 24, které bylo vydáno soudní tajemnicí I. B. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, „*[v] rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.*“ Tímto zvláštním právním předpisem je vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*vyhláška č. 37/1992 Sb.*“). Podle § 6 odst. 3 citované vyhlášky „*[p]ředseda soudu může pověřit justiční čekatele a soudní tajemníky, aby ve věcech projednávaných ve správním soudnictví samostatně vykonávali tyto jednoduché úkony příslušející podle zákonů o soudním řízení předsedovi senátu (samosoudci):*

- a) sepisování jednoduchých podání, včetně návrhů,*
- b) vyřizování dožádání v jednoduchých věcech s výjimkou dožádání ve styku s cizinou,*
- c) úkony při odstraňování vad podání, zejména výzvy k odstranění konkrétních vad a upozornění na následky spojené s jejich neodstraněním,*
- d) úkony při přípravě jednání,*
- e) doručení stejnopisu žaloby žalovanému a osobám zúčastněným na řízení, uložení žalovanému nebo jiným osobám anebo úřadům předložit ve stanovené lhůtě správní spisy a své vyjádření k žalobě nebo stanovisko k věci,*
- f) vyrozumění osob, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, o probíhajícím řízení, poučení těchto osob o jejich právech a výzvy těmto osobám k oznámení, zda budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení,*
- g) zjišťování pobytu žalobce v řízení ve věcech azylu nebo doplňkové ochrany,*
- h) vydávání úředních opisů, výpisů nebo potvrzení.“*

[10] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že dle § 27 zákona č. 121/2008 Sb. o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2013, mohli soudní tajemníci do 31. 12. 2013 provádět v rozsahu a za podmínek stanovených vyhláškou č. 37/1992 Sb. úkony soudu, které byly zákonem svěřeny do kompetence vyšších soudních úředníků (mezi nimi i rozhodovat ve věcech soudních poplatků). Ustanovení § 27 citovaného zákona však bylo s účinností od 1. 1. 2014 zrušeno a soudní tajemníci tím toto oprávnění pozbyli.

[11] Ve výše uvedeném taxativním výčtu jednoduchých úkonů, ke kterým je předseda soudu ve věcech projednávaných ve správním soudnictví soudní tajemníky oprávněn pověřit, není uvedeno rozhodování ve věcech soudních poplatků. Neexistuje ani žádný jiný právní předpis, z něhož by taková pravomoc soudních tajemníků vyplývala. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že dle § 6 odst. 2 písm. h) vyhlášky č. 37/1992 Sb. mohou soudní tajemníci v občanském soudním řízení na základě pověření předsedy soudu rozhodovat ve věcech soudních poplatků, nejde-li o rozhodování při jednání. Z této odlišnosti naopak dle Nejvyššího správního soudu vyplývá, že soudní tajemník není v řízení vedeném podle soudního řádu správního oprávněn rozhodovat ve věcech soudních poplatků.

[12] V posuzované věci není namístě ani použití extenzivního výkladu či analogie, neboť právní předpis (vyhláška č. 37/1992 Sb.) přesně a jednoznačně stanoví oprávnění soudních tajemníků v soudním řízení správním (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2014, č. j. 4 As 12/2014 – 15). K tomu lze rovněž poukázat na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 5. 2013, sp. zn. Pl. US 31/10 (dostupného z <http://nalus.usoud.cz>), dle něhož je soudnictví činnost, kterou vykonávají soudci. Podíl dalších osob na výkonu soudnictví je výjimkou z tohoto pravidla, a je proto zapotřebí k ní přistupovat restriktivně. Důvodem k tomu jsou garance osobní i věcné nezávislosti, jakož i osobní předpoklady a odborná úroveň soudce.

[13] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že soudní tajemník není ve správním soudnictví oprávněn vydávat rozhodnutí ve věcech soudních poplatků, neboť mu k tomu žádný právní předpis nedává pravomoc. Nezbyvá tak než konstatovat, že usnesení, jímž byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku, bylo vydáno neoprávněnou osobou. Stěžovatel tak nebyl k zaplacení poplatku řádným způsobem vyzván a postupem městského soudu, který přesto řízení o stěžovatelově žalobě zastavil, byl založen kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Za této situace je již bezpředmětné posuzovat další kasační námitky stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadené usnesení proto dle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, v němž bude městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2014

pokračování

2 As 76/2014 - 20

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu